

CE Aardrijkskunde VWO 1-tijdvak 2017

Verslag landelijke examenbesprekingen KNAG aardrijkskunde VWO

Let op. Het betreft hier een **advies** bij het correctievoorschrift VWO 2017. Dit advies is opgesteld door een groep docenten aardrijkskunde die bijeen waren op de door het KNAG georganiseerde landelijke examenbespreking VWO d.d. 20 mei 2017. Deze docenten waren de afgevaardigden van de regionale besprekingen die voor alle aardrijkskundedocenten toegankelijk zijn. De verantwoordelijkheid voor de correctie berust bij de examinator en corrector.

Vraag 2

1^e bolletje: alles tussen 'werden' en 'toegelaten' mag tussen haakjes gelezen worden.

2^e bolletje: alleen de toename van welvaart noemen, is voldoende. Ter verduidelijking: de dimensies staan tussen haakjes en hoeven dus niet fout gerekend te worden als de foute dimensie genoemd is.

Vraag 3

Homogenisering is in de bron ook te herkennen aan het aantal landen waar de keten gevestigd is en aan de gelijksoortigheid van het product (hamburgers) dat de keten overal verkoopt.

Vraag 5

Het antwoordmodel is leidend.

Vraag 5 is uitgebreid gesproken en wordt genoemd in het schrijven naar CvTE.

Vraag 9

2^e bolletje: aan een vakinhoudelijk juiste redenering die uitgaat van natuurlijke bevolkingsgroei in de steden kan ook een punt toegekend worden.

Vraag 10

1^e bolletje: het woord 'Russische' mag tussen haakjes worden gelezen: het gaat erom dat de namen de aanwijzing zijn.

Vraag 11

2^e bolletje: transforme beweging is niet goed, en spanning of wrijving moet genoemd worden.

Vraag 12

1^e bolletje: andere antwoorden dan tsunami worden niet goed gerekend.

Vraag 13

1^e bolletje: in plaats van 'hotspot' mag ook 'mantelpluim' genoemd worden.

2^e bolletje: 'van noord naar zuid' mag tussen haakjes gelezen worden.

Vraag 14

1^e bolletje: 'subductie' in plaats van 'convergentie' is ook goed.

Vraag 16

3^e bolletje: een juist voorbeeld van verkeerd irrigeren in verband met toename van toerisme is ook goed.

Vraag 18

1^e bolletje: een juiste redenering kan ook uitgaan van het lage ontwikkelingsniveau van Indonesië en de Filipijnen ten opzichte van de andere genoemde ASEAN-landen.

Vraag 20

1^e bolletje: 'zakelijke' mag tussen haakjes gelezen worden, en een ander juist kenmerk is de hoogwaardige industrie in Singapore.

2^e bolletje: het Boeddhisme is een juist sociaal-cultureel kenmerk.

Vraag 21

1^e en 2^e bolletje: deze uitleg (Bello) moet een duidelijke omschrijving zijn van een backwash-effect.

3^e en 4^e bolletje: deze uitleg (Wignaraja) moet een duidelijke omschrijving zijn van een spread-effect.

Vraag 23

2^e bolletje: 'vruchtbare' mag tussen haakjes worden gelezen.

Vraag 24

1^e bolletje: 'door bovenliggende lagen' mag tussen haakjes gelezen worden.

Vraag 26

1^e bolletje: een juist doel is ook: het op peil houden van de waterstand.

Vraag 28

Het antwoordmodel is leidend.

Het laatste punt in het antwoordmodel is niet strikt fysisch geografisch. Dit is opgemerkt in het schrijven naar CvTE.

Vraag 29

Let op: de letters (a, b, en c) staan tussen haakjes en hoeven dus niet genoemd te worden als het effect wel beschreven is. Uitsluitend een punt toekennen voor de combinatie van effect en wijze waarop het effect tot stand komt.

Vraag 30

'Goede bereikbaarheid' is niet goed.

Vraag 33

Bij de economische dimensie is de aanwezigheid van mainport Schiphol ook een juiste reden.

Bij de sociaal-culturele dimensie is ook goed: andere toeristisch attracties (dan musea en concertzalen) en de aanwezigheid van een groot aantal nationaliteiten.

Vraag van KNAG aan CvTE

Geachte mevrouw, heer,

Middels dit schrijven stellen wij u op de hoogte van de bevindingen van deelnemers aan de regionale en landelijke besprekingen omtrent het centraal schriftelijk examen aardrijkskunde VWO eerste tijdvak, 2017, zoals georganiseerd door het KNAG.

De regionale besprekingen hadden plaats op de werkdagen tussen afname van het examen op dinsdag 16 mei en de landelijke bespreking op 20 mei. De volgende regio's deden mee: Achterhoek, Alkmaar, Amsterdam, Breda, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, Kennemerland, Limburg, Nijmegen, Noord Nederland, Noord-Veluwe, Oost Nederland, Rotterdam, Utrecht en Zuid-West Nederland. Bij de landelijke bespreking waren afgevaardigden van verschillende regio's aanwezig, onder voorzitterschap van ondergetekenden en genotuleerd door Eelko Postma. Naar aanleiding van de landelijke bespreking is een advies opgesteld met de bedoeling examineren en corrector te helpen te komen tot een eensluidende beoordeling. Dit advies is op zondag 21 mei gepubliceerd op de website Geografie.nl¹.

De algemene indruk van het examen wisselt per regio. Zo zou het examen zowel 'origineel' zijn alsook 'weinig verrassingen' bevatten, en lijkt het zowel 'te doen' alsook 'lastig'. Een punt van overeenstemming is dat meerdere regio's opmerken dat het examen aan de lange kant was.

Twee vragen gaven bij de landelijke bespreking aanleiding tot een discussie die niet leidde tot consensus aangaande een advies. Dit zijn de vragen 5 en 28. In beide gevallen is in het advies van KNAG aangaande de beoordeling expliciet opgenomen dat het antwoordmodel leidend is. Wellicht ten overvloede. Daarnaast is aangegeven dat deze vragen expliciet worden besproken in het schrijven naar CvTE, waaraan wij hierbij gevolg geven.

Aangaande vraag 5: de discussie richtte zich op de vraag in hoeverre in de beoordeling van het gegeven antwoord moet meespelen dat het genoemde kaartblad 247 kaarten bevat over McDonald's en IKEA, maar niet over Coca-Cola. De redenering is als volgt: een kandidaat volgt de aanwijzing 'gebruik kaartblad 247', constateert dat er over Coca-Cola geen kaart is, en beredeneert dat Coca-Cola qua diffusie minder ver gevorderd is dan de andere twee bedrijven – anders was er wel een kaart over Coca-Cola geweest. De vraag was: moet aan zo'n redenering, mits fatsoenlijk uitgewerkt, een punt worden toegekend? Er was geen consensus. Wel willen we aanbevelen om bij vergelijkbare vragen in de toekomst te erkennen, in de vraag of in het correctievoorschrift, dat het gebruik van de atlas (kaartselectie) een te toetsen vaardigheid is los van vakinhoudelijke kennis. Met andere woorden, bij een verwijzing naar een algemeen kaartblad waarop de kandidaat deelkaarten moet selecteren, zou voor die selectie een punt te verdienen moeten zijn, in plaats van zoals hier een punt te verliezen.

Aangaande vraag 28: de vergadering merkt op dat, hoewel gevraagd wordt naar fysisch-geografische redenen, het antwoordmodel voorziet in tenminste één reden (de derde genoemde) die niet fysisch-geografisch van aard is. Dit staat in contrast tot andere delen van het correctievoorschrift waar juist

1

zeer specifieke terminologie gehanteerd wordt, zoals bijvoorbeeld vraag 11 ('spanning/wrijving') of vraag 16 (het 'opdringen' van zout water). Onze aanbeveling is om in het correctievoorschrift een consistent niveau van detail te verlangen.

Als laatste: een deel van de discussie richtte zich op de vraag of het al dan niet misleidend is om in vraag 27 de kandidaat te laten formuleren dat bovenstroomse maatregelen benedenstrooms een effect sorteren, en in vraag 29 de kandidaat te laten formuleren dat de nevengeul stroomopwaarts een effect sorteert maar stroomafwaarts niet. Vakinhoudelijk lijkt er op het correctievoorschrift niets af te dingen, maar onze aanbeveling is niettemin om bij het opstellen van de opgaven rekening te houden met de mate waarin kandidaten '*ge-primed*' worden om in een bepaalde richting te denken en de vraagstelling of de vraagselectie indien nodig aan te passen.

Tot zover onze indruk en aanbevelingen. Wij hopen u hiermee geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Mathijs Booden & Jacqueline van der Westen

Mede namens KNAG en de deelnemers aan de landelijke en regionale besprekingen

Reactie CvTE

Dank voor uw opmerkingen aangaande het vwo-examen aardrijkskunde. De examenmakers hechten aan een goede relatie met de vakvereniging als vertegenwoordiging van de aardrijkskunde docenten en nemen uw opmerkingen graag mee bij de constructie van nieuwe examens. Hieronder vindt u de reactie van de vakdeskundigen op uw vragen.

Vraag 5:

Wij zijn het eens met de redenering van uw vergadering over de wijze waarop een kandidaat tot het goede antwoord kan komen. Van een vwo-kandidaat mag verwacht worden dat hij of zij kan bedenken dat de diffusie van flesjes Coca Cola niet vergelijkbaar op een kaart kan worden weergegeven als de vestigingen van McDonald's of IKEA. Hij of zij moet dus zelf bedenken hoe het gesteld is met de diffusie van flesjes Coca Cola. Wij denken dat dit goed te doen is voor vwo-kandidaten. We zijn het niet eens met de constatering dat bij deze vraag een punt valt te verliezen. Er zijn in dit examen uitsluitend punten te verdienen door een kandidaat. Wel is het zo dat niet iedere afzonderlijke handeling of denkstap altijd direct een scorepunt oplevert. In dit geval zou het wel erg makkelijk zijn om voor kaartselectie een scorepunt toe te kennen. Het kaartblad is immers al gegeven. Daar een apart scorepunt zou naar ons idee leiden tot weinig onderscheid tussen kandidaten, omdat wij verwachten dat vrijwel alle kandidaten dat goed doen.

Vraag 28:

Uw constatering dat de derde antwoordmogelijkheid niet helemaal fysisch-geografisch is, is juist.

Deze antwoordmogelijkheid is toegevoegd omdat het ons een voor de hand liggend antwoord leek dat ervan getuigd dat kandidaten de situatie goed begrijpen. Dat leek ons een scorepunt waard. Maar u heeft gelijk het is niet strikt fysisch geografisch en dat is eigenlijk wel nodig voor een goed antwoord. We nemen deze opmerking graag mee bij de productie van nieuwe examens.

Als u nog inhoudelijke vragen heeft over deze melding, dan kunt u reageren op deze e-mail. Nieuwe meldingen over de inhoud en/of afdnamecondities van een centraal examen kunt u doen via het [klantcontactformulier](#) op onze [website](#).

Ik hoop dat u hiermee voldoende geïnformeerd bent.

.....
College voor Toetsen en Examens
Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht
Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht
.....